

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 1. ANUL XV.

Sabiu, in 13 Ianuarie 1867.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditoria foiei pe afara la c. r. poste, cu banii prin scrisori francate, adresate catre espeditoria. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

telegrafulu in Monarchia pe un anu 8 fl. ca pe jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princi si teriti straini pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a. Inscratiunile se platescu pentru intieia ora cu 7. cr. siulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5. cr. si pentru a treia repetire cu 3. cr. v. a.

Sabiu 1 Ianuarie 1867.

Inainte cu unu anu candu stamu pe pragulu anului ce a expirat astu nopte, ne sfermamu capetele cu rescriptulu, prin carele se amanase „deocamdata“ diet'a din Clusiu si prin care se convocau deputatii ardeleni la diet'a de incoronare la Pest'a, tocma cum si lu sferma astadi translaitanii cu tramiterea de deputati in senatulu imperialu estraordinariu. Deosebirea se afla intru aceea, ca cesti din urma, dupa indiciile diuaristice, nu se voru cert'a de „lana caprina“ unu anu intregu, pentruca sa-si paralizeze actiunile constitutiunale, ci se apuca de lucru, pentruca unde e lucru e viet'a.

Daru sa ne reintorcemu dela acesta anticipatiune si sa facemu o reprivire fugitiva asupr'a intemplarilor ce s'a petrecutu in decursulu anului trecut.

Diet'a din Pest'a, la care fura convocati si ardelenii, pre langa asigurarea si garantarea drepturilor autonomice ale Transilvaniei, dura pana la 26 Iunie a. tr., fara de a fi inaintatu caus'a complanarei atatu fatia cu provinciile de dincolo de Lait'a catu si intre nationalitatile cu cari ungunii locuiescu impreuna. Dela datulu de mai susu, din caus'a viscoleloru ce era venitu asupr'a monarchiei, prin resbelulu celu de doue laturi, diet'a se amana pana in 19 Decembre de candu a inceputu apoi a-si tine siedintiele pana in momentulu de fatia.

Ne-aru duce pre departe candu amu vrea sa intramu in amenuntele intemplarilor atinse in schitiile din urma, si fara de aceea, pentru acci ce au urmaritu evenimentele, amu repeti nisce lucruri cunoscutu. Resultatulu insa, spunemu, ca afara de o adresa asternuta, nu de multu, ca respunsu la rescriptulu prin carele s'a redeschisu diet'a, se reduce la nimic'a.

Dincolo de Lait'a inca se desch' sera dietele si impreuna cu aceste si a Croatiei. Dara cu tote aceste nici densele nu a fostu in stare sa se apropia de deslegaree intrebarei celei mari, de a reconstrui monarchia, incatu sa fia tote partile multiamite. Dietele aceste din urma se disolva (afara de cea croata, carea numai se amana) si se escriu alegeri noue pentru diete, iara aceste voru ave a alege membri pentru o reprezentantia generala numita: „aduanti'a estraordinaria de senatu imperialu.“ Actiunea acestei reprezentantie ni o va descoperi viitoriulu.

Din tote aceste capetamu unu tablou ne gal'a, de unu imperiu, ce e aproape de a fi despartitu in doue parti mari, avendu fia-care parte in sinulu ei atatea popore cu interese deosebite si gelose fia-care de independenti'a lor si numai putine de supremati'a lor, ce se temu ca o voru perde.

Cele mai triste suveniri din anulu trecut suntu, ca in urm'a perderiloru celor mari pre campii nordici de batalii, invingerile de pre campii de batalia dela media di au fostu totu asi'a de reu resplatite si asi'a monarchia de o parte au predatu Veneti'a, de alt'a s'a vediatu nevoita a subscrie pacea dela Prag'a, prin carea perdu influenti'a ei in Germani'a. Unu altu reu ce urma dupa acestea fu

epidemia, carea secer'a ca si resbelulu atatea mii de viet'i de ale cetatieniloru.

Anulu trecut ne lasa dara o multime de suveniri triste si apesatore si de cestiuni incepute si neterminate si cari suntu aproape de a deveni nisce rele acute, cari sa amenintie imperiulu cu impartirea seu cu slavizarea seu in fine cu centralismulu germanisatoriu.

Deca aru da ceriulu, ca in anulu in carele intramu poporele sa fia mai impacatoase si de alta parte dec'a aru sprigini devisele cele inalte: „dreptu egalulu pentru toti“ si „cu puteri unite“, atunci cu multiamirea carea s'aru introduce intre popore aru intr'a si puterea si increderea si in fine netemerea de nici o amenintie din afara.

Pentruca dupa constelatiunea de fatia trebuie sa purtamu grigia si de partea acesta si de aceea sa cautamu ce ne lasa anulu trecut de mostenire in situatiunea politica européna?

La media nopte a imperiului avemu pre Rusi'a, carea, dupa cele ce le cetimu in dizele din urma, nimic'esc si cele mai debile remasitie din umbra regatulu polonu si se apropia in tota forma de marginile galitiane ale imperiului. Traditiunile acelu statu ereditate dela Petru celu mare ne potu atrage atentiunea nostra precum si a veciniloru nostri, cari au cu noi interese comune. Atentiunea nostra sa servésc'a de a ne intielege noi intre noi insine; iara fratiloru din vecin'a Romania, ca se vada si se termine odata cu variatiunile ministerieloru, sa se consondeze intamtru si sa-iu iaca pre teranu sa simta si elu ca are are patria si ca face parte din natiune, pentruca peptulu lui numai atunci devine „bulevardu.“ De alta parte Prusia tinde, dupa cum se vede din tote intreprinderile ei dupa o Germania unita. La media di Itali'a, de-si ni se asigura ca se afla in relatiunile cele mai bune cu imperiulu nostru, ceteamu nu demultu despre deputatiuni din Trieste si Istri'a la solenitatea intrarei regelui italianu in Veneti'a. Si cetimu mereu despre reclamariile Trientinulu, chiaru si oficiosu din cause de margini natarale. La media di, ce-va mai spre iesaritu, suntemu invecinati cu unu imperiu garbovu de betranu, carele numai de aceea mai traiesce, pentruca diplomati'a inca nu e intielésc'a ce sa puna in locul lui. Mortea acestui'a pote intru atat'a fi ingrigitoare pentru noi, incatu miscarile ce aru urma dupa dens'a in vecinatatea nostra nu aru remane fara de óresi-cari influentia si asupr'a nostra. Si la acesta mor'te s'a ivitu simptome in Cret'a, si in tempulu din urma ni se spune de Tesali'a, de Bulgari'a, de Bosni'a, si de Herzegovin'a.

Reintorecudu-ne din acesta revista la noi insine apoi avemu sa inregistramu, ca miscarile politice interne au datu ocaziune la disparitati in sinulu natiunei chiaru, cari vatema, ha surpa vedi'a si interesele natiionali si care disparitati amu dori ca catu mai curendu sa se termine si inca asi'a, ca iara sa ne intalnimu toti in cugetele si in lucrarile nostre spre binele nostru comunu.

Ce avemu sa impartasimu si ce-va imburcatoriu este, ca biseric'a greco-orientala in anulu

acesta a serbatu alu IV sinodu episcopescu si au inauguratu Consistoriulu apelatoriulu. Dece ceriulu ca sa nu terminamu anulu acesta, in care intramu, fara de a fi serbatu sinodulu metropolitianu gr. or. romanu celu dintaiu dupa mai doue sute de ani!

Caveant Consules.

Sabiu 31 Decembre 1866.

Este unu ce in genere cunoscutu, ca o familia si pote ave secretele sele familiari, fara ca acele secrete sa vateme pre cine-va. Este si aceea cunoscutu, ca acele potu remane numai pana atunci secrete, pana candu capii si membrii cei majoreni ai familiei pastréza secretulu, ca o santientia familiaria, in animele lor. Indata ce acestu secretu se divulgéza, prin lasitatea capulu, seu limbuti'a unui altu membru familiaru, fiindu chiaru si lucrulu celu mai inocentu, santientia acesta se profanáza, si profanata ea si perde pretiulu seu celu dintaiu, se intorce contra sinulu familiaru, si sanctuariulu ei devine objectulu vorbeloru, prin tota feluti'a de adunari si siediatori si dec'a nu casuineza altu ce-va, celu putinu espune la deridione.

Cu dorere trebuie sa marturisimu, ca putini voru fi cari nu voru intielege, care este obiectulu asemenarei nostre, si pentru acci putini nu dicemu alta decatu, ca familia nostra natiunala, asi'a a patit'o cu intielegerea ei confidentiala trautu la Alb'a Iuli'a, cu ocaziunea Adunarei generala a Asociatiunei nostre romane.

Una corospundinte alu „Concordiei“ a fostu, carele a pusu mai intaiu mana pre perdeu si o a datu in laturi. In Concordia au pasitu acum doi domni dupa olalta sa o desvelésc'a in totalitatea ei; mai multu, celu din urma i atribuie mai multe lucruri cari nu a fostu, numai ca acea cointielegere sa fia mai tavalita si mai rusinata; — ambii insa se radima numai si numai pre ne insi e la tórea dloru memoria seu tinere de minte. Óre sa punemu acum si noi cutitulu anatomicu, se intrebuintamu si noi alchimi'a publicitatiei? sa taiamu si sa descompunemu acestu cruduti productu in elementele lui? Acesta conferintia nu au fostu o corporatiune constituita cu tote formele ei; dara cu tote aceste nu s'a facutu fara de cointielegerea capiloru si a unoru inteliginti recunoscuti ai natiunei, nu a emisu acte, cari sa dea ansa la provocari de rectificari inaintea autoritatiloru tieriei, ea asi'a dara au fostu unu ce nevatematoriu pentru ori si cine, ea a avutu elementele legalitatiei si fara de a-si da forma din afara, ea trebuie si trebuie, asi'a dara, dec'a nu alt'a, a strucat la pecatele! fara de a o necinsti, nici cu cutitulu anatomicu alu publicitatiei, nici prin aplicarea chemiei disolutorie, dec'a nu vomu sa ne demustramu minorenitatea politica in tota puterea cuventulu.

Pietatea catra afacere si catra aceea in numele carei era sa fia acea afacere ne impune dara si acum a nu intr'a in amenuntele ei, ci a remane numai pre langa cele ce s'a disu si pana acum din partea nostra, ceea-ce ni o intaresce si insusi dlu Densusiana candu spune apriatu: „Esceleuti'a Sea Siagun'a este invoitu cu asternerea memorialulu, dar dice etc.“ caci altmintrea cum aru fi

pututu dice ca este involtu cu asternerea memoria-
lului, deca nu aru fi fostu o cointelegere in privintia
obiectului acestuia. Adaugemu in sa ca nici memoria
unui'a, nici notiile celuilaltu dintre dd. ce facura des-
coperirile din urma nu sunt de ajunsu, pentruca mai
antaid ambii si contradicu in privintia persóneloru,
precandu noi de-si nu amu fostu de fatia in conferintia,
dar fiindu in apropiare ne aducemu aminte, ca aco-
lo a fostu si dd. Dr. Vasiciu, Senat. si Advoc.
Nico la din Abrudu.

Dara deca nu putem sa vorbim despre a-
menuntele conferintiei, ne va fi permis a vorbi
despre cele ce unulu dintre acesti domni nega cu
totulu si altulu le retace, adeca de cele ce s'a pe-
trecutu la mes'a unde, Metropolitii siedeau langa
o lalta si vorbeau in tonu confidentialu despre lu-
cruri atingatore de cauza in cestiune si, unde au
fostu vorb'a si despre rezultatulu convorbirei. A-
colo dlu Dr. Bobu, pre departe de a arata semne
sa fia patitu unu asiá de aspru afrontu, dupa cum
afirma dlu Densusiánu in „Concordia“, era
incantatu de modulu celu nimeritu alu Escel.
Sele Metropolitulu Siagun'a, alesu pentru portarea
causei natiunali, intarindu, ca si la Clusiu au facutu
forte bine cu motiunea sea, si ca numai acest'a e
modulu celu salutariu; — unu ce frapantu pentru
acelu ce sciea, ca dlu Dr. era mai inainte de alte
principii in procederea la deslegarea problemei na-
tiunali si si mai frapantu, candu i s'aru mai fi intem-
platu si ceea ce dice dlu Densusiánu.

Fiindu lucrulu asiá, bá chiaru sa supunemu
pre unu momentu, ca asiá au decursu lucrurile
cum se descriu de cei doi domni, si inca cu contradiceri
cu totu, ore delaturase afirmatiunea noastra, ca a fostu
intielegere si a fostu vorb'a si de obiectulu intielegerei,
ca sa se faca unu memorialu asemenea votulu dela
Clusiu? Si mai departe apoi pasindu, intrebamu, iara pre-
supunendu ca conferintia alb'a-iuliana asiá a fostu,
dupa cum se vede ca o dorescu unii sa fia fostu, ca era
dreptu, era intieptiesce, era spre folosulu natiu-
nei, ca sa se urmedie modulu de procedere unila-
teralu, cu total'a ocolire a Sabiului, — precum s'a
urmatu? Este trecutu! Copilari'a copilaria re-
mane, ori cate sticle se voru pune, ca sa se tranga
radiele spre a se produce o fata morgana.

Aru mai fi dloru unele si altele de observatu,
dara pentru binele pácei le lasamu ne dise si re-
manemu pre langa aceea, ca de o parte intalnirea

acést'a la mesa, precum si alte intalniri; constata-
rile in scrisu dela barbati de cea mai mare con-
sideratiune, dau lucrulu o alta fatia.

Amu dori acum dupa-ce la tote interpelările
nostre nu s'a datu unu resprnsu de a dreptulu,
ca sa ajungemu odata acolo, incatu sa nu a-
vem a pasi numai contra sentimentalitatiloru, ani-
mositatiloru, rancunei personali si a astoru felu de
„vorbe“, cari tote arunca o umbra posomorita asu-
pra natiunei si a causei nostre. Cestiunea sa nu
se inverta prelanga ochii cei frumosi seu uriti ai
cutarui si cutari barbatu natiunali, din cari sa ce-
tesca cine-va nobleti'a seu tirani'a animei cutaru-
i'a s. a. s. a. Aceste suntu flécuri, nedemne si
de cestiunea in care se mesteca, si de barbati cari
voru sa tréca de barbati conducatori ai natiunei,
fia acei'a cine aru fi. Si de aceea amu dori, ca
toti barbati natiunali, in fatiaseriositatii lucruriloru,
prin adoperatiunea loru la o conclurare armonica
in caus'a natiunala, sa începaa prelinu mai tare insem-
netatea si seriozitatea lucruriloru; iera de alta par-
te a nu lasa paladiile cele mai scumpe natiunali pe
man'a unor'a, cari nu au simtiu nici pentru santie-
ni'a nici respectulu catra internulu loru natiunali!
Famili'a noastra natiunala sa revina la respectulu ei
covenitu. Ea sa nu stea inapoi'a altoru popore cu
tote insusirile onetitatiei.

Atunci natiunea, deca din nepriceperea unor'a si
pote din nu bun'a credintia a altor'a, a trebuitu
sa inrosiasca de insusi fii de ai ei si deca a
perdutu acum o ocaziune de a face unu pasu in-
ainte in eluptarea drepturiloru ei, celu patinu nu aru
fi contumaciata si pre viitoriu. Si viitorulu astadi
nu ascépta multu, elu vine cu veementia puterei de
vaporu si cu intiel'a fulgerulu electricu!

Evenimente politice.

Sabiu in 31 Decembre.

„Wiener Zeitung“ dela 9 Ianuariu c. n. publica
un biletu de mana imperatescu catra ministrulu de
justitia prin carele se da amnestia de presa si la-
sarea tuturor urmáriloru provenite din condamnári
de acestu felu de crime seu delictu.

Din Pest'a se telegrafá ca alalta eri nu se
putu tine siedintia dietala, din cauza ca erau pre putini
membri. In acelasi telegramu se spune de o con-
ferintia intre Sennyei, Andrassy si Gorove cu de

Beust; de fatia fura si Belcredi si Majláth. —
Totu din Pest'a se mai telegraféza ca stang'a in o
conferintia a decisu a primi pre langa putne mo-
dificatiuni adres'a proiectata de Deak pentru sus-
pendarea patentei de intregirea armatei.

Patent'a imperatesca din 2 Ianuariu 1867.

Pe basea patentei din 20 Septembre 1865
regimulu Nostru a introdusu pertratara cu ablega-
tii tieriloru a coronei nostre unguresi, spre impa-
carea pretensiuniloru de dreptu contradicatore in
privintia institutiuniloru constitutiunale ale impe-
riului.

Cu privire la starea acestei pertratari si cu
intentiunea de a ajunge o deslegare intemelata, drép-
ta in tota privintia si catu se pote de grabnica a
problemei pre insemnate, amu otaritu a conchiamá
la conclurare ablegatii celoru-lalte regate si tieri.

De-si Noi suntemu pre aplecati a lua in con-
sideratiune conceptele de dreptu ale singurateci-
loru parti ale imperiului, totusi privim de cea
mai d'antáia si mai santa detorintia a Nostra a tine
nestramutaveru in acésta privintia sustarea asecu-
rata a monarhi-i si a intereselor ei comune ca
tinta si t.elu.

Relatiunile tempului, pusetiunea imperiului a-
semenea pretindu neincungiuraveru ca pertratările
despre cestiunea constitutiunala sa se sfersiesca
catu mai curendu, si ca dupa aceea diferitele con-
cepte de dreptu si pretensiunile regatelor si tie-
riloru ce nu se tinu de coron'a Ungariei sa se re-
solvésca intr'o adunare comuna din punctu de ve-
dere a intáirei sustarei monarhiiei.

O alipire neclatita de unu punctu formalu de
manecare, ce singuru singurelu aru predomi mod-
ulu de pertratari la afacerea de impacare aru
conturbá resolvirea problemei, aru periclitá seriosu
principiulu constitutiunalu — pre care eu totu a-
dinsulu voim a-lu pastra si alu asecura pentru
venitoriu, — aru pune pedeci insemnate regularei
definitive a referintiloru interne de statu, incatu
prin acést'a calamitatile statulu s'aru inmultu in locu
a le delaturá.

Noi dara, sentindu-ne indemnati a conchiamá
representantii, numiteloru regate si tieri la sena-
tulu extraordinariu imperialu si a estinde acésta

FOISIORA.

Impartásiri dintr'unu manuscriptu,
ce tractéza despre Dreptulu Canonicu alu Bisericei
greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

**Notiunea si definitiunea dreptu-
lui canonicu.**

Dreptulu insemnéza in genere consunarea cu
legea; deci si dreptulu canonicu in specie insemnéza
consunarea cu canonele. De unde urméza: 1) ca
dreptulu canonicu ca sciintia este acea sciintia, ca-
rea cuprinde si esplea drepturile eclesiastice; 2)
luandu-se obiectiv este complexulu legiloru bise-
ricesci, care norméza drepturile si oficiile bise-
ricesci si ale membriloru bisericei; 3) luandu-se
subiectiv dreptulu canonicu, este complexulu
drepturiloru, care compete bisericei dela dreptulu
obiectivu in afacerile si referintiele ei interne si
externe; iar 4) jurisprudintia canonica este mili-
tatea, de a deduce din principii si a aplica la ca-
suru ocurente legile bisericesci, prin care se de-
termina drepturile si oficiile bisericesci si a mem-
briloru ei.

Necesitatea jurisprudintiei canonice.

Jurisprudintia canonica este necesaria pentru
preoti si laici, precum si pentru amplotiati mari si
mici ai statulu.

Pentru preoti: cáci clerulu fara cuno-
scintia dreptulu canonicu nu scie representá bise-
ric'a in acele felurite intemplari, in cari elu deve-
ni prea adese ori; elu nu va sci sa se folo-
sésca nici de interesele chiamarei sele ce le
da lui pusetiunea lui in biserica si statu,
deca nu va fi versatu in dreptulu canonicu; elu din
nesciintia dreptulu canonicu pote sa faca, cu va-
temarea bisericei, chiamarei sele si a poporulu
credinciosu, unele lucruri, care de siguru nu le-aru
fi facutu, deca aru fi avutu cunescintia dreptulu
canonicu; in fine este afara de indoiéla, ca unu
cleru, carele nu e povetuitu sistematicu in sciintia
dreptulu canonicu, nu este capace, a desvoltá in
adunari bisericesci acea activitate, carea se astépta
dela elu, si asiá nu se pote numi cleru calificatu,
deca-i lipsesce un'a din sciintiele cele cardinali bi-
sericesci. De aceea si pagubele de aci provenito-
re suntu mari si multe si nu se potu mesura cu
nici o cumpana.

Jurisprudintia canonica este necesaria si pen-
tru clericu, stinici carturari, onoratori

si demnitari fara deosebire de posturi, pen-
tru ca dupa institutiunile bisericei nostre ei suntu
chiamati, a lua parte la adunari bisericesci, unde
se tractéza despre binele si vadi'a bisericei, despre
obiecte economico-bisericesci, scolari, fundatiunali
si filantropice, precum si despre alegerea clerulu
parochialu, a invetiatoriloru, a oficiantiloru bise-
ricesci si a Arhiepiscopiloru. Deci ca sa póta ei co-
respunde unei asemenea chiamari pe catu onorifice,
pre atatu si taietore in vietia bisericei este inve-
deratu ca au trebuintia de sciintia dreptulu cano-
nicu, ca de unu indreptariu legitimu si siguru pen-
tru deslegarea problemelor, ce se tractéza la a-
celea adunari bisericesci.

Pentru amplotiati mari si mici ai
statulu, ca sa scie trage lini'a demarcale in-
tre potestatea bisericei si a statulu, ca sa se póta
convinge, ca bisericea inaintéza sporirea scopuriloru
statulu, invetiendu pre crestini, ca tota stapanirea
este dela Ddieu, ca Imperatulu este unsulu Domnu-
lui; ca sa recunósca, cumca Ddieu au datu nemulái
omenescu dóue daruri mari — preoti'a si stapani-
rea statulu.

Cea d'antáiu grijesce pentru servitiuri ddieesci,
pentru religiositatea si moralitatea poporulu prin
invetiaturi si deslusiri, cea din urma intocmesce
celelalte lucruri ale omulu, si cumca autoritatea

conchiamare și asupra casei noastre de susu, voim să impreunămu respectarea pretensiunilor ce prin activitatea de mai mulți ani a reprezentanților acestor țări se castigara pe baza otărilor statului sen. imperiale dela 26 Februaru 1861, — cu recunoscerea dreptului ce diplom'a Nostra din 20 Octombrie 1860 lu concede dietelor la întrebări de trebi comune, tramiindu-si ele deputatii lor.

E voint'a Nostra, ca numerulu membrilor ce se voru trami din fia-care țiera să corespunda sumei ce o defige legea despre reprezentanți'a imperiului, și că să se eschida ori-ce feliu de instrucțiuni. Necesitatea urgente pentru sporirea impacării demanda delaturarea fia-cărei pedeci.

In privinti'a publicității siedintelor și a comunicățiunei ambelor case ale căror'a presiedinti și vice-presiedinti ne rezervămu a-i denumi Noi, precum și in privinti'a îndreptării ministrilor Nostri a capilor dela locurile centrale la participarea consultărilor voru avé valóre dispusetiunile legilor din 26 Febr. și 31 Iuliu 1861.

Fiindcă dejă in tempulu mai de aprôpe espira periodulu de stése ani alu mandatelor pentru dietele țierilor, și dorindu Noi să pastrămu popôre-lor Nostra esercearea renouita a dreptului de alege-re la o problema atātu de momentôsă, ne vedemu îndemnati să renduimu alege-re nouă pentru deputatii dietali.

Contandu Noi dara la sentiulu patrioticu și devotatu sacrificielor alu popôre-lor Nostra asceptandu că, pretiindu-se seriôs'a pusetiune, interesele private cu voia se se subordineze uniculu scopu comunu: a scuti integritatea imperiului in condițiunile sele de viéti'a — renduimu, ascultandu și sfatulu ministrilor Nostri, dupa cum urméza:

Art. I. Dietele Boemiei, Dalmatiei, Galitiei și Lodomeriei cu Cracovi'a, a Austriei de josu și de susu de Enns, a Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei, Bucovinei, Moraviei, Silesiei, Tirolului, Foralbergului, Istriei, Gorizici, și Gradiscei suntu suspense.

Art. II. Alegerile noué pentru aceste diete au să se făca fără întârziere.

Art. III. Dietele ce voru conveni pe baza acestor alege-re noué, apoi senatulu cetățienescu din Triest suntu conchiamate pre 11 Februaru a. c. la locurile lor legale de adunare.

Art. IV. Impartășirea acestei patente a Nostre imp. și provocarea la alege-re pentru adunarea extraordinaria a senatului imp. are să formeze unele obiecte ale proiectelor și referintiile activității dietelor conchiamate precum și a senatului orasienescu din Trieste.

Art. V. Senatulu imperialu extraordinariu se conchiamă pre 25 Februaru a. c. in capital'a și resiedinti'a noastră Vien'a.

Art. VI. Sfatuirea despre cestiunea constituționala va fi uniculu obiectu alu activității senatului imp. extraordinariu.

Diuariile englezesci despre cestiunea naționalităților in Ungari'a.

(Zukunft.)

Intre diuariile acelea streine, cari și îndreptara cu deosebire in tempulu mai din urma o atențiune mai viua asupra relatiunilor interne ale Austriei, se numera și „Times“; pre candu corespundentele din Berlinu pricepe cu deosebire cestiunea polonorusésca intr'unu modu imbucurătoriu pentru rusii cei mici (rusini) și asiă comunica cetitorilor lui „Times“ in estensu (pre largu) mai mulți articuli de ai lui „Slovo“ și satirele muscatôre ale lui „Strachopud“, pre atunci corespundentele specialu din Vien'a și îndreptéza privirea cu deosebire la negotiatiunile dietei croatice și ungare. Noi credemu că suntemu datori a face cunoscute cetitorilor nostri urmatôrele espectoratiuni și din caus'a aceea, că să arătăm, ca in urma și jurnalistic'a englesa au venit la priceperea cea adevărata și au începutu a privi liberalismulu polonu și magiaru din punctulu de vedere celu adevăratu.

Dupa ce informéza reporterulu despre negotiatiunile adresei dietei croatice, trece la cea ungara și se esprima despre siedinti'a din 15 Decembre și despre desbaterea, ce s'au ivitu in siedinti'a acést'a despre cestiunea naționalităților, in modulu următoriu: „In siedinti'a aceea s'au făcutu o discussiune furtunôsă; o discussiune de prevestire rea pentru Ungari'a. Ea privea la cestiunea naționalităților. Svetozaru Mileticu, unu serbu, se opunea adresei. „Este o vatemare flagrantă“ — dice elu — „a dorintelor celor drepte ale naționalităților nemagiare, a impune in adres'a motivata tuturor națiilor, cari locuescu in Ungari'a, ti-

pulu naționalității magiare. Magiarii ceru, că toti întielegându-se și triunitulu regatu, să se plece înainte ministeriului ungaru respunditoriu. . . . Ei vorbeau despre „a se radimá pre Austri'a“, vreau in sa se abusede de ajutoriulu Austriei spre suprimerea (apesarea) tuturor celorlalte naționalități.“

Stratimiroviciu, conducatoriulu Serbilor in resbelulu civilu din anulu 1848, spriginí pre Meleticiu. Deák respunse: „Pâna nu va fi restituita constituțiunea nu pôte esista in țiera acést'a fără o naționalitate politica, aceea cuprinde in sine pro magiari, serbi, români și slovaci.“ (Mileticu — „eu protestediu.“) Deák îndreptá dupa aceea pre vorbitoriulu de mai înainte, pentruca aminti despre Croati'a și Slavoni'a că despre „triunitulu regatu“, pre candu constituțiunea ungara nu recunósce numirea acést'a. Unu amendamentu a lui Stratimiroviciu, că să se substitue cuvintele adresei „națiunea magiara“ prin cuvintele „națiunile Ungariei“ produse o desbatere infocata. Inca mai viédia reminiscențe reutaciôsă din luptele selbatice ale anului 1848, cari mai bine aru fi fostu date dejă uitărei. Insa toti tîntescu intr'acolo, că să arete, ca magiarii putnu au invatiatu dela tempulu acél'a încóce, candu in anulu 1848 au iritatu prin aroganți'a lor superba pre naționalitățile nemagiare la revoluțiunea armata.

Domnesce o asemanare trista intre situațiunea de astadi și cea dela începutulu anului 1848. Atunci, că și acum, unu regimu in Vien'a, a cărui nesuintia, de a sustinea o relațiune buna fatia cu Ungari'a, au fostu reu întrebuintiata din parte a magiariilor. Croatii se vedu necesitati, de a-si aperi dreptulu lor publicu chiaru in contr'a atacurilor magiariilor; serbii și românii suntu gat'a in totu momentulu, a pasi cu energia pre scen'a luptei pentru aperierea privilegielor și a naționalității lor. Noi scimu cu totii, la ce sfersitu au dusu anulu 1848, și totusi Ungari'a au avutu pre atunci inca barbati de stat, și mulți barbati fórte bine dotati și educati cari și consacra viéti'a lor politice. Acum au ramas numai vreo-câtitva putni barbati bețrâni din generațiunea acést'a, căror'a flosce le este incredintiata conducerea. Dintre cei ce umara dupa ei suntu numai putni, cari au avere și educatiune de ajunsu, spre a cunósce urmările, la cari trebuie să duca continuarea manierei presente sinuciditôre. Și eitotusi au fostu in stare a aduce chiaru și pre astfelu de barbati că Deák intr'o pozițiune, in carea elu persistă cu cerbicositate, că să se reintroduca legile și institutiunile, cari s'au storsu in anulu 1848 in urm'a unei iritari turbate dela unu regimu debilu. Magiariilor le place, a se fâli cu aceea, ca ochii Europei suntu atintiti asupra lor; și uita in sa, ca acést'a nu se întempla pentru ei, ci pentru imperiulu austriacu, din care ei forméza o parte. Magiarii potu fi asigurati despre trei lucruri. Déca voru negligá de astadata casulu acést'a oportunu, atunci acést'a va fi numai vin'a lor; nimenea in Europ'a nu-i va compatimi, și nici odata nu li se va mai oferí o ocasiune asiă favoritôre.“ Asiă vorbesce „Times.“

Dupa ce amu citatu fôii'a englesa a lumii „Times“ despre „cestiunea ungara“, sa audim și vocea altui diuariu englesu a lui „Herald“. Acest'a scrie: Tocm'a candu aru acceptá Imperatulu Austriei legile ungare din anulu 1848 neconditiunatu, despre ceea ce chiaru și magiarii cei moderati nu credu, ca se va pútea implini, Vien'a totusi nu aru avea inca nici o garantia, ca va

bisericeii are începutulu seu dela Ddiu, că și stapanirea statului și ca amendoué acestea suntu înfrumsetiări ale vietii omenesci.

Originea dreptului canonicu.

De ôre-ce biseric'a este adunarea credinciosilor, carea reprezintă o societate spre marturisirea, promovarea și ajungerea scopurilor religionari și că atare, că și ori care alta societate, are institutiunile și canónele sele proprii, dupa care ea administréza, reguléza și manduce afacerile sele spre ajungerea scopului ei, care este religiositate, moralitatea și mostenirea imperatlei lui Ddiu; și de ôre-ce Domnulu și mantuitoriulu nostru Iisusu Christosu au întemeiatu biseric'a noastră cea un'a, sânta, sobornicésca și apostolésca și iau datu ei invetiaturi, îndreptări și povetie, care tóte suntu espuse in Evangeli'a lui Mateiu, Marcu, Luc'a și Ioann pentru toti tempii pâna la finea lumii: pentru aceea, marturisimu, ca originea dreptului canonicu alu bisericiei noastre se trage dela invetiaturile, îndreptările și povetiile Domnului nostru Iisusu Christosu, scrise și de cătra noi mostenite in Evangelia.

Desvoltarea primitiva a dreptului canonicu.

Mantuitoriulu Christosu inzestrandu cu puterea de susu pre apostoli, li-a disu lor înainte

inaltiării sele la ceriu: mergandu invetiati tóte némurile, botezându-i pre ei in numele Tatălui și alu Fiului și alu santului Duchu; invetiandu-i, sa pardiésca tóte, „câte amu poruncitu vouă“. Apostolii urmandu demandatiunei mantuitoriului s'au dusu in tóta lumea, și la tóte némurile, încátu au esitu in totu pamentulu vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor. Astfelu invetiatur'a lui Christosu s'au făcutu religiune universala, pre carea au imbratistiat'o deosebite popóre de felurite moravuri și obiceiuri, care au provenitu din religiunile lor de mai nainte.

Și toc'm'a acestea impregiurări au produsu in crestiniá cei noi unele cugetări și páneri, cari cereau îndreptare și regulare fatia cu crestinismulu. De aceea vediendu apostolii necesitatea prejudicării și a regulării unor cugetări și pareri, ce se ivira între crestini și produsera între ei nemulțămire, precum și necesitatea reducerei lor la o mesura, ce corespunde invetiaturilor principali ale lui Christosu, n'au pregetatu, a se aduná in sobóre, și acolo a decide nedumeririle, și a aduce mesuri spre mai departe desvoltare a sentiului religios și filantropicu, și spre oarmuirea bisericiei întregi și spre a celor particulari, cari sa sustina unimea interna a religiunii universale fundate prin Christosu și latite prin ei in uniformitatea esterna a oarmuirii spirituale.

Deci aceste otăriri ale Apostolilor, care suntu depuse in faptele și scrierile lor, basate pre invetiaturile și poruncile lui Christosu și eflusse dint'rensele, infatásiédia desvoltarea primitiva a dreptului canonicu. (Va urmá.)

succede complanarea cu Pest'a — pre lângă toate declarațiunile și asigurările partidei magiare moderate. Partid'a radicala și atunci aru continuá înca opositionnea cea mai apriga, pre cându Deák cu tota partid'a lui abia ne pôte garanta, ca elu s'aru opune resolutionistiloru cu resolutione și seriozitate. Cu toate ca Deák asigură cu cuvintele cele mai loiale, cumca elu și partid'a lui sunt aplecaci la o complanare duratóre. Déca privimú însa la bas'a interesului acestuia, atunci aflámu, ca complanarea între Vien'a și Pest'a aru trebui sa stea într'aceea, cá sa se faca totu. ce se poftește în Pest'a, și nimic'a, ce se poftește în Vien'a.

Prin urmare conflictulu se pôte deslegá, însa numai asiá, precum poftescu magiarii, adeca, cá sa li se supuna coron'a iu toate neconditionatu. Deci și déca amu lasá, ca Deák și partid'a lui nu aspira la nimic'a altu ce-va, decâtu la restituirea autonomiei omnilaterale a Ungariei, și o inflaintiare cuviinciosa asupra afaceriloru comuni ale monarchiei întregi, și ca într'adeveru aru vietui in pace cu regele loru și cu celelalte popóre ale imperiului, trebuie sa ne mirámu numai de orbirea, de carea e dominata partid'a acést'a. Procederea de acumu a Domniloru acestora in susu este pernicioasa și vatamátóre, inimica fatia cu tierile nemagiare ale imperiului și luatú lucrulu in întielesulu celu mai domolu ne oferesce spectacolulu egoismulu celu mai curiosu și mai scurtu vedietoriu.

Sabiiu 28 Decembre. Eri s'a tinutu siédinti'a Comitetului Asociatiunei. Se va publica protocolulu in nrulu venitoriu.

Principatele române unite.

Bucuresci 28 Decembre 1866.

Románii, și mai cu séma Bucurescianii petrecura serbatorile nascerei, nascendu și densii pe tota dnu'a câte unu ministeriu și chiaru câte doúe, cari de cari mai mestecate și prin uramare mai putinu vietuitoré.

Dupa acésta ciudata și destulu de neplacuta petrecere, la care pres'a, multiamita serbatoriloru, nu luá nici o parte, aflámu eri ca ministeriulu s'a înduplecatu a-si atrage demissiunea. Acei cari au cetitu revist'a „Romanului“ de Dumineca sciú ca, dupa noi, ministeriulu a facutu bine de si-a retras demissiunea ba inea si ca érá datoriu sa remaja la putere.

Érá datoriu sa remana, pentruca cu cátu o situatiune este mai grea cu atátu unu ministeriu, candu nu este silitu, séu din caus'a unei asolute și invederate, vointie a natiunei de a se retrage, séu din caus'a unei recunoscute neputintie din parte-i de a tiné cárm'a, este datoriu sa remana la putere și se lupte cu tária spre a invinge greutátile séu a perí, dar a perí luptandu cu tária și lealitate.

Ministeriulu actualé este compusu de barbati onorabili și cari suntú stimati de toti. Camer'a n'a manifestatu într'unu modu evidenté ca n'are incredere in ministeriu. Pe ce temeiu dar se retragea ministeriulu? Si cum nesce barbati politici potú uiá ca retragendu-se dela putere, fár a motiva retragerea loru și fára cá acele motive sa fia cunoscute și întielese de natiune, aducu invelmásiela in spirite și acea invelmásiela pôte deveni vatamátóre regimulu constitutiunale. „Rom.“

Varietáti.

** (Corespondinti'a Majest. Sele a Imperatului si a regelui din Itali'a.) Voru fi trecutu vre-o câte-va septe-

máni, de candu s'au anuntiatu, ca printiulu de coron'a din Itali'a va sosi in tempulu carnevalulu séu nemijlocitu dupa acést'a in Vien'a. Scirea acést'a sa suplinesce prin aceea, ca visit'a acést'a a printiului de coron'a a produsu o corespundintia între Majest. Sea Imperatulu si regele Victoru Emanuilu. Regele din Itali'a facú initiati'a la corespundinti'a aceast'a si informá pre Imperatulu despre calatori'a proiectata a printiului in Germani'a de nordu. Majest. Sea luá dupa aceea ansa, e declará regeli din Itali'a, ca printiulu de coron'a pôte fi asiguratú de primirea cea mai caldurósa. Corespundinti'a între ambii monarhi au facutu prea firesce in cercurile de curte impressiune mare; unu pasagiu din epistol'a Majest. Sele Imperatului sa se fi declaratu într'acolo, ca ce au trecutu nu se pôte face nefacutu, ca inea de aci înainte între suverani din Austri'a si Itali'a se potú ivi relatiunile cele mai amicali in loculú sensatiunei celei iritate, sub care au suferitu ambele imperii.

** Cetimú, ca in Alb'a Iuli'a, va ési inea in decursulu anulu acestuia o scriere periodica bisericésca septemánaria, in form'a scrierei periodice „Religio“, sub protectoratulu Escelentiei Sele Epopului rom. cat. — Redactorulu ei inea nu ne este cunoscentu.

** Colonelulu și Comand. fortaretiei și insulei Liss'a, Davidu Ursu de Margina dupa „W Ztg.“, la cererea sea s'a pusu iara in pensiune.

** Din Ajudu se scrie, ca inea in nóptea de 28 Dec. st. n. vuerá unu viforu inricosiatu cu nea, dupa acést'a urmá unu si tunetu fulgeru veementu; fulgerulu loví lângă biseric'a ref., dela carea se si daramara doi pareti. In biseric'a insasi la desciderea usiei se simti unu mirosu greu de sulfure (puciósa).

** Eri a explodatu in fabric'a de parafinu de aici o caldare cu care ocaziune s'a periclitatu 3 ómeni.

** La Eppi'a din Gerl'a, s'a fundatu in urm'a incuviinciaréi primite dela inaltulu gubernu o tipografia, in carea s'au si inceputu lucrulu. Din mijlócele statulu s'au predatu dlui Eppu 200,000 f. pentru cladirea unei locuinte proprie, unei biserici și unui seminaru, și s'au si cumperatu locurile, unde sa radice edificiele. Asemenea se dice ca va, sa se infiintiedie aici si unu gimnasiu románu.

** In Galati au sositu vaporulu de resbelu si patru barce cu tunuri ordinate inea de regimulu principelui Cus'a.

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. dela siédinti'a Comitetului Asoc. tranne tinuta in Decembre 1866 pána la siédinti'a aceluasi tinuta in 8 Ianuariu 1867.

1. prin Rvnd. D. Protop. si col. Asoc. in Lipov'a Ioann Tieranu s'a tramisu la fondulu Asoc. sum'a de 9 fl. 75 xr. v. a. si anume:

a) cá taxa de m. ord. pre an. 1865/6 dela Rvnd. D. Sea 5 fl.

b) pentru câte 5 esemplarie din actele ad. gen. V si VI 4 fl. 75 xr. Sum'a 9 fl. 75 xr.

2. Deapreptulu la cas'a Asoc. a incursu:

a) dela Esc. Sea Dlu Archiepiscopu si Metropolitu A n d r e i u Br. de S i a g u n'a pentru 2 esemplare ad. VI 70 xr. v. a.

b) dela D. Red. Nicolau Cristea pentru 1 esemplariu act. ad. VI 35 xr. v. a.

c) dela d. c. r. Capitanu in pensiune si casariu alu Asoc. Const. Stezariu pentru 1 esempl. act. ad. gen. VI 35 xr. v. a. Sum'a 1 f. 40 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu 8 Ianuariu 1867 n.

Nr. 45—3 Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Bucovetiu, ce este in-

gremiata incitului comitatu alu Carasiului si Protopresbiteratulu gr. or. románu alu Fagetulu se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntú impreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gal'a: léfa anuale de 84 fl. v. a.

b) in naturale: 10 metie de gráu; 20 metie de cucuruзу; 100 ponti de sare; 100 ponti de clisa; 15 ponti de lumini; 8 orgii de lemne; unu lantiu de grádina si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botediu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandiálu in Aradu, apoi despre servitiulu de pána acum si purtarea loru morala si politica si astfelu indiestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pána la 15 Ianuariu calend. vechiu 1867.

Caransebesia 8 Decembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 46—2 Concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru Invatiatoriloru si preparandiloru, cumca pre statiunea invatiatorésca romána din Saravol'a, indiestrata cu veniturile anuale de: 157 1/2 fl. v. a., 2 jugere de aratura, 60 chible de gráu, 15 ponti de sare, 13 ponti de lumini, 100 ponti de clisa, 2 stángini de lemne, 10 stángini de paie si cortelu liberu — se deschide Concursulu pre lângă terminulu dela întâi'a publicare de patru septemáni, pána candu doritorii de a ocupá acestu postu suntú avisati a substerne acestui Consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciosu timbrate si prevediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pána aci si despre purtarea sea morala si politica.

Din siédinti'a Consistoriala scolastica in Temisiórá tinuta in 15 Novembre 1866.

Dreptamaritoriulu Consistoriu Temisianu.

Nr. 47—2 Concursu

Prin acést'a se publica tuturoru Invatiatoriloru si preparandiloru, cumca pe statiunea invatiatorésca romána din Fenlacu, indiestrata cu veniturile anuale de 126 fl. v. a. 3 jugere de aratura, 1 jugere de livade, 1/2 jugerere de grádina, 60 chible de gráu, 80 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 25 ponti de lumini, 6 stángini de lemne si cortelu liberu — se deschide prin acést'a concursu pre lângă terminulu dela întâi'a publicare de patru septemáni, pána candu doritorii de a cuprinde acestu postu suntú avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciose timbrate si prevediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pána aci, si despre purtarea sea morala si politica.

Din siédinti'a Consistoriala scolastica in Timisiórá in 15 Novembre, 1866 tinuta.

Dreptamaritoriulu Consistoriu Temisianu.

CORESP. „TELEGRAFULUI ROMANU.“ Ilustr. S. Dlui Comite supremu G. P. in Aradu: Fiindu abonamentulu pe 1/2 de anu numai 4 fl., 1 fl. ce intrece s'a pastratu pentru semestrulu alu doilea, candu voru fi de a se trimite numai 3 fl. — Comunit. Comtousiu o szt. Anna in Ungari'a: 1 fl. ce intrece plat'a abonamentulu remáne sa se faca dispusetiune din partea on. comunitati abonatóre, Pr. On. P. Sav'a Popovicu Barcianu in Resinari: 50 xr. intrectatori la abou. se restitué; iara On. D. F. in MV. sa dispuna de ei dupa vointia. — D. I. M. in Alb'a-Iuli'a: bine! salutare! P. on. D. I. in Mehadi'a: Ve multiamimu pentu nobilele simtieminte si pentru atentiunea dvóstra. La mai multi: Cordiala salutare si fratia!